גליון היכל הקודש

וועכענטליכע גליון ארויסגעגעבן דורך
מוסדות היכל הקודש ברסלב וויליאמסבורג
בנשיאות כ"ק מרן מוהרא"ש שליט"א

זמנים
הדלקת הנרות..................8:12
מוצש"ק..........................9:43
סוף זמן ק"ש.....................8:35

שיעורים כסדרן
בבלי..........................פסחים ב'
ירושלמי.....................קידושין ל"ט
תוספתא............שביעית פרק ח'

פרשת בלק, אבות פרק ו', שנת תשע"ג לפ"ק
שנה 2, גליון 40 (90)

פַּרְשַׁת הַשָּׁבוּעַ

וַיִּשָּׂא בִלְעָם אֶת עֵינָיו וַיַּרְא אֶת יִשְׂרָאֵל שֹׁכֵן לִשְׁבָטָיו. זָאגְט רַשִׁ"י אַז בִּלְעָם הָאט גֶעזֶעהְן אַז יֶעדֶער לֶעבְּט פַאר זִיךְ אוּן קֵיינֶער קוּקְט נִישְׁט אַרַיין צוּ יֶענֶעם, דִי טִירְן פוּן זֵייעֶרֶע גֶעצֶעלְטְן זֶענֶען נִישְׁט אַיינְ'ס קֶעגְן דִי אַנְדֶערֶע.

מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיטָ"א אִיז מַסְבִּיר דֶעם פָּסוּק לוֹיט וִוי דֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב' בְּהַקְדָּמָה): אוֹיפְ'ן פָּסוּק (יְחֶזְקֵאל ל"ג): אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם, אַז אַבְרָהָם אָבִינוּ הָאט גֶעדִינְט דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן מִיט דִי בְּחִינָה פוּן אֶחָד, דָאס מֵיינְט אַז עֶר הָאט נִישְׁט גֶעקוּקְט אוֹיף קֵיינֶעם, נָאר אַזוֹי וִוי עֶר וָואלְט גֶעוֶוען אֵיין אֵיינְצִיגֶער מֶענְטְשׁ אוֹיף דִי גַאנְצֶע וֶועלְט.

אוּן דָאס אִיז אַ יְסוֹד פַאר יֶעדְן מֶענְטְשׁ, רוֹב מָאל וָואס אַ מֶענְטְשׁ וֶוערְט אָפְּגֶעשְׁוַואכְט אִין אִידִישְׁקֵייט אִיז דָאס נָאר וַוייל עֶר קוּקְט אוֹיף אַנְדֶערֶע מֶענְטְשְׁן, וָואס מֶענְטְשְׁן וֶועלְן זָאגְן וֶועגְן אִים, אָבֶּער וֶוען אַ מֶענְטְשׁ אִיז שְׁטַארְק מִיט דֶעם אַז עֶר אִיז נָאר דֶער אֵיינְצִיגְסְטֶער מֶענְטְשׁ אוֹיף דֶער וֶועלְט, וֶוערְט עֶר נִישְׁט צוּבְּרָאכְן פוּן קַיין שׁוּם מֶענְטְשׁ, אוּן עֶר גֵייט וַוייטֶער אָן מִיט זַיין עֲבוֹדַת הַקוֹדֶשׁ.

דָאס אִיז פְּשַׁט וָואס דֶער רֶבִּי זָאגְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת רְאִיָּה, סִימָן ח'): "מִי שֶׁעוֹצֵם עֵינָיו מֵרְאוֹת בְּרָעָה, עַל יְדֵי זֶה נִיצוֹל מִבִּזְיוֹנוֹת - וֶוער עֶס קוּקְט נִישְׁט וִוי מֶען טָאר נִישְׁט, וֶוערְט גֶערַאטֶעוֶועט פוּן בִּזְיוֹנוֹת". דָאס מֵיינְט אַז וֶוען אַ מֶענְטְשׁ קוּקְט בִּכְלַל נִישְׁט אוֹיף אַ צְוֵוייטְן, עֶס אִינְטֶערֶעסִירְט אִים נִישְׁט צוּ זֶעהְן אוֹיבּ יֶענֶער הָאט גֶעלַאכְט אָדֶער חוֹזֵק גֶעמַאכְט פוּן אִים, דוּרְךְ דֶעם וֶוערְט עֶר גֶערַאטֶעוֶועט פוּן בִּזְיוֹנוֹת, וַוייל אַ בִּזָּיוֹן אִיז נָאר דָא אוֹיבּ מֶען קוּקְט וִוי אַזוֹי דֶער צְוֵוייטֶער לַאכְט, אוּן אֵיינֶער וָואס קוּקְט נִישְׁט אוֹיף אַ צְוֵוייטְן, קֶען מֶען אִים נִישְׁט צוּבְּרֶעכְן.

דָאס אִיז פְּשַׁט אִין פָּסוּק, וֶוען בִּלְעָם הָאט גֶעזֶעהְן אַז דִי אִידְן לֶעבְּן יֶעדֶער פַאר זִיךְ, קֵיינֶער קוּקְט נִישְׁט אוֹיף אַ צְוֵוייטְן, הָאט עֶר גֶעוואוּסְט אַז זֵיי וֶועט מֶען קֵיינְמָאל נִישְׁט קֶענֶען צוּבְּרֶעכְן אָדֶער שְׁוַואךְ מַאכְן.

(זֹאת הַתּוֹרָה בָּלָק ב)

***

לֹא הִבִּיט אָוֶן בְּיַעֲקֹב וְלֹא רָאָה עָמָל בְּיִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹקָיו עִמּוֹ וּתְרוּעַת מֶלֶךְ בּוֹ. דֶער מִדְרָשׁ זָאגְט (בַּמִּדְבָּר רַבָּה כ, כ): דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער קוּקְט

המשך בדף ב

שִׂיחוֹת מוֹהֲרָא"שׁ

~ צְדָקָה ~

דִי מִצְוָה פוּן צְדָקָה אִיז זֵייעֶר אַ גְרוֹיסֶע מִצְוָה, גְרֶעסֶער פוּן אַלֶע מִצְוֹת, דֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב' סִימָן ד') אוֹיפְן פָּסוּק פָּתוֹחַ תִּפְתַּח אֶת יָדְךָ, אַז צְדָקָה מַאכְט אוֹיף אַ טִיר, צְדָקָה עֶפֶענְט דִי וֶועג אַרַיינְצוּקוּמֶען צוּ דִי קְדוּשָׁה, וֶוען אַ אִיד זֶעהט אַז עֶס קוּמְט אִים אָן שְׁוֶוער צוּ דִינֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, קֶען עֶר נוּצְן דִי עֵצָה, אוּן גֶעבְּן צְדָקָה, אוּן דָאס וֶועט אִים עֶפֶענֶען דִי טִיר, צוּצוּקוּמֶען צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן.

אָבֶּער מֶען דַארְף אַסַאךְ בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַז מֶען זָאל זוֹכֶה זַיין צוּ גֶעבְּן דִי צְדָקָה אוֹיף דִי רִיכְטִיגֶע פְּלֶעצֶער, וַוייל אַמָאל קֶען זַיין אַז מֶען גֶעבְּט צְדָקָה פַאר אֵיינֶעם, אוּן יֶענֶער אִיז גָאר אַ שְׁוִוינְדְלֶער, אוּן דִי גֶעלְט גֵייט בִּכְלַל נִישְׁט פַאר צְדָקָה, דֶערְפַאר אִיז דִי אֵיינְצִיגְסְטֶע עֵצָה נָאר צוּ בֶּעטְן אַסַאךְ דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַז מֶען זָאל גֶעבְּן דִי צְדָקָה אוֹיפְן רִיכְטִיגְן פְּלַאץ.

אוּן דִי גְרֶעסְטֶע צְדָקָה אִיז וֶוען מֶען גֶעבְּט פַאר אָרִימֶעלַייט צוּ עֶסְן, בַּיי דֶעם אִיז נִישְׁט שַׁיָיךְ צוּ פָאפְּן, אוֹיבּ עֶר אִיז הוּנְגֶערִיג וֶועט עֶר עֶסְן אוּן אוֹיבּ נִישְׁט, אוּן דֶערְפַאר זָאגְן דִי חֲזַ"ל "אֵין בּוֹדְקִין לִמְזוֹנוֹת", וֶוען אַ מֶענְטְשׁ קוּמְט בֶּעטְן עֶסְן, קוּקְט מֶען אִים נִישְׁט נָאךְ אוֹיבּ עֶר דַארְף עֶס טַאקֶע הָאבְּן אָדֶער נִישְׁט, וַוייל בַּיי אַנְדֶערֶע צְדָקוֹת קֶען זַיין אַז דֶער מֶענְטְשׁ אִיז אַ לִיגְנֶער עֶר זָאגְט אַז עֶר דַארְף דִי גֶעלְט פַאר אַ וִויכְטִיגֶע צְוֶועק, וֶוען בֶּאֱמֶת גֵייט דָאס סְתַּם פַאר נַארִישְׁקַייטְן, אָבֶּער בַּיי עֶסְן קֶען מֶען גְלַייךְ זֶעהְן אוֹיבּ עֶר מֵיינְט עֶס אֱמֶת'דִיג, אוֹיבּ עֶר אִיז הוּנְגֶערִיג וֶועט עֶר עֶסְן.

אוּן נָאךְ מֶער וֶוען אֵיינֶער אִיז זוֹכֶה צוּ גֶעבְּן צוּ עֶסְן פַאר אִידְן אוֹיף שַׁבָּת, דָאס אִיז דִי גְרֶעסְטֶע מִצְוָה, פָּשׁוּט צוּ גֶעבְּן צוּ עֶסְן

המשך בדף ב

פַּרְשַׁת הַשָּׁבוּעַ

נִישְׁט אוֹיף זַייעֶרֶע עֲבֵירוֹת נָאר אוֹיף זַייעֶר גֵאוּת.

מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיטָ"א אִיז דָאס מַסְבִּיר לוֹיט וִוי דֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן רפ"ב): אַז אַ מֶענְטְשׁ דַארְף זִיךְ אַלֵיינְ'ס דַן זַיין לְכַף זְכוּת, עֶר דַארְף קוּקְן נָאר אוֹיף דִי גוּטֶע זַאכְן וָואס עֶר טוּט אוּן זִיךְ מְחַיֶה זַיין מִיט דֶעם אוּן נִישְׁט קוּקְן אוֹיף דִי שְׁלֶעכְטֶע חֲלָקִים, אוּן אַזוֹי אוֹיךְ בַּיי אַ צְוֵוייטְן אִיד דַארְף מֶען קוּקְן נָאר אוֹיף יֶענֶעמְ'ס גוּטֶע חֲלָקִים, אוּן נִישְׁט אוֹיף יֶענֶעמְ'ס שְׁלֶעכְטְ'ס.

אוּן בֶּאֱמֶת גֵייט דִי בֵּיידֶע זַאכְן צוּזַאמֶען, וֶוען אַ מֶענְטְשׁ קוּקְט בַּיי זִיךְ נָאר אוֹיף זַיין גוּטְ'ס, דֶעמָאלְט אִיז עֶר פְרֵיילִיךְ אוּן עֶר קוּקְט בַּיי יֶענֶעם אוֹיךְ נָאר דִי גוּטְ'ס, אָבֶּער וֶוען אַ מֶענְטְשׁ זֶעהְט נָאר דִי שְׁלֶעכְטְ'ס בַּיי זִיךְ וֶוערְט עֶר אַ דֶערְבִּיטֶערְטֶער מֶענְטְשׁ, אוּן עֶר זֶעהְט נָאר שְׁלֶעכְטְ'ס בַּיי יֶעדְן אֵיינֶעם.

דָאס אִיז פְּשַׁט אִין פָּסוּק, דֶער פָּסוּק גֵייט אַרוֹיף אוֹיף יֶעדְן אִיד, **לֹא הִבִּיט אָוֶן בְּיַעֲקֹב** - מֶען זָאל נִישְׁט קוּקְן אוֹיף דִי שְׁלֶעכְטְ'ס פוּן דִי פָּשׁוּטֶע אִידְן, **וְלֹא רָאָה עָמָל בְּיִשְׂרָאֵל** - אוּן אוֹיךְ נִישְׁט קוּקְן דִי שְׁלֶעכְטְ'ס אוֹיף צַדִיקִים, אוּן וִוי אַזוֹי אִיז מֶען זוֹכֶה צוּ דֶעם? **ה' אֱלֹקָיו עִמּוֹ** - וֶוען מֶען וֵוייסְט אַז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אִיז שְׁטֶענְדִיג מִיט אִים, נִישְׁט קַיין חִילוּק וָואס עֶר הָאט גֶעטוּהְן הָאט אִים דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער נָאךְ אַלְץ לִיבּ, אוּן עֶר אִיז מִיט אִים, בַּיי אִים, אוּן נֶעבְן אִים, אוּן דֶעמָאלְטְ'ס וֶועט עֶר וִויסְן אַז, **וּתְרוּעַת מֶלֶךְ בּוֹ** - דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט לִיבּ יֶעדְן אִיד וִוי אַזוֹי עֶר קוּקְט נָאר אוֹיס.

דָאס אִיז פְּשַׁט וָואס דֶער מִדְרָשׁ זָאגְט אַז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער קוּקְט נִישְׁט אוֹיף דִי שְׁלֶעכְטְ'ס פוּן אִידְן נָאר אוֹיף זַייעֶר גֵאוּת, דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער קוּקְט נָאר אוֹיף דֶעם וָואס אַ אִיד הַאלְט זִיךְ שְׁטַארְק מִיט זַיינֶע מִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, אוּן עֶר פְרֵיידְט זִיךְ מִיט דֶעם, אוּן עֶר קוּקְט נִישְׁט אוֹיף דִי שְׁלֶעכְטֶע חֲלָקִים וָואס עֶר הָאט, דָאס אִיז זַייעֶר חָשׁוּב בַּיים אֵייבֶּערְשְׁטְן.

(זאת הַתּוֹרָה בָּלָק ח')

***

וַיַּרְא פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אַהֲרֹן הַכֹּהֵן וַיָּקָם מִתּוֹךְ הָעֵדָה וַיִּקַּח רֹמַח בְּיָדוֹ. מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיטָ"א זָאגְט אַז דֶער פָּסוּק קוּמְט אוּנְז מְרַמֵז זַיין דָאס וָואס דֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן ל"ו): אַז וֶוען דִי תַּאֲווֹת שְׁטַארְקְן זִיךְ אוֹיף אַ מֶענְטְשׁ זָאל עֶר לֵיינֶען קְרִיאַת שְׁמַע, אוּן מִיט דֶעם וֶועט עֶר אָפְּקִילְן זַיין יֵצֶר הָרַע.

דִי חַזַ"ל זָאגְן (בְּרָכוֹת טו.): כָּל הַקּוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמַע וּמְדַקְדֵק בְּאוֹתִיּוֹתֶיהָ מְצַנְּנִין לוֹ גֵיהִנּוֹם, דָאס מֵיינְט נִישְׁט נָאר דִי גֵיהִנּוֹם פוּן יֶענֶע וֶועלְט, נָאר אוֹיךְ אוֹיף דִי וֶועלְט קִילְט עֶס אָפּ דִי פַייעֶר פוּן תַּאֲווֹת וָואס בְּרֶענְט אִינֶעם מֶענְטְשׁ.

דָאס אִיז פְּשַׁט אִין פָּסוּק, וֶוען פִּנְחָס הָאט גֶעזֶעהְן אַז עֶס אִיז זִיךְ מִתְגַבֵּר דִי תַּאֲווֹת אוֹיף דִי אִידְן, אוּן זֵיי וֶוערְן נִכְשָׁל אִין עֲבֵירוֹת, **וַיִּקַּח "רֹמַח" בְּיָדוֹ**, הָאט עֶר גֶענוּמֶען קְרִיאַת שְׁמַע וָואס הָאט אִין זִיךְ רַמַ"ח וֶוערְטֶער, אוּן מִיט דֶעם מַכְנִיעַ גֶעוֶוען דִי בִּיטֶערֶע תַּאֲווֹת.

(זאת הַתּוֹרָה בָּלָק י')

שִׂיחוֹת מוֹהֲרָא"שׁ

פַאר אַ מִשְׁפָּחָה מִיט הוּנְגֶערִיגֶע קִינְדֶער, הַיינְט אִיז שׁוֹין בָּרוּךְ ה' דָא אִין אַלֶע שְׁטֶעט אַסַאךְ אָרְגֶענֶעזַאצִיעֶס וָואס גֶעבְּן פַאר אָרִימֶעלַייט צוּ עֶסְן אוֹיף שַׁבָּת, אוּן ווָאוֹיל אִיז דֶעם וָואס הָאט אַ חֵלֶק דֶערִין, אוּן גֶעבְּט צְדָקָה אַז אִידְן זָאל הָאבְּן צוּ עֶסְן אוֹיף שַׁבָּת, עֶס אִיז נִישְׁטָא קַיין גְרֶעסֶערֶע זַאךְ פוּן דֶעם.

גֵיין נָאךְ צְדָקָה

אוּן נָאךְ מֶער אִיז חָשׁוּב אֵיינֶער וָואס אִיז זוֹכֶה צוּ גֵיין צוּזַאמְנֶעמֶען צְדָקָה צוּ הֶעלְפְן אַנְדֶערֶע אִידְן, אוּן דָאס אִיז אוֹיךְ אַ גְרוֹיסֶער תִּיקוּן פַאר אַלֶע עֲבֵירוֹת, וַוייל וֶוען מֶען גֵייט נָאךְ גֶעלְט מוּטְשֶׁעט דָאס אָפּ דֶעם גַאנְצְן מֶענְטְשׁ, אוּן אַקֶעגְן דֶעם וָואס אַ מֶענְטְשׁ הָאט גֶעטוּהְן עֲבֵירוֹת מִיט זַיין גַאנְצְן גוּף, קֶען מֶען מִיטְן גֵיין נָאךְ גֶעלְט דָאס פַארֶעכְטְן, וָואס דָאס מוּטְשֶׁעט אָפּ דֶעם גַאנְצְן גוּף מִיט דִי גְרוֹיסֶע מִצְוָה פוּן צְדָקָה.

דֶער הֵיילִיגֶער צַאנְזֶער רָב זי"עַ, דֶער הֵיילִיגֶער דִבְרֵי חַיִים, אִיז גֶעוֶוען זֵייעֶר גְרוֹיס מִיט דִי מִצְוָה פוּן צְדָקָה, עֶר הָאט פְלֶעגְט שְׁפֵּייזְן אוּן אַרוֹיסְהֶעלְפְן זֵייעֶר אַסַאךְ אָרִימֶעלַייט אוּן יְתוֹמִים וְאַלְמָנוֹת, עֶר פְלֶעגְט אַסַאךְ בֶּעטְן פוּן מֶענְטְשׁ גֶעלְט פַאר צְדָקָה, אוּן פְלֶעגְט שִׁיקְן זַיינֶע קִינְדֶער אַז זֵיי זָאלְן אַרוּם גֵיין אִין דִי הַייזֶער אוּן אִין דִי בָּתֵּי מִדְרָשִׁים נָאךְ גֶעלְט צוּ הֶעלְפְן אִידִישֶׁע קִינְדֶער.

פְלֶעגְט עֶר זָאגְן פַאר זַיינֶע קִינְדֶער אַז וֶוען זֵיי גֵייעֶן נָאךְ גֶעלְט זָאלְן זֵיי גוּט גֶעדֶענְקְן צְוֵויי זַאכְן: 1. אַז זֵיי זָאלְן הָאבְּן צְוֵויי טַאשְׁן, אֵיינְס פַאר דִי גֶעלְט אוּן אַ צְוֵוייטֶע פַאר דִי בִּזְיוֹנוֹת וָואס זֵיי וֶועלְן כַאפְּן... 2. אַז זֵיי זָאלְן נִישְׁט וֶוערְן קַיין שׂוֹנְאֵי יִשְׂרָאֵל... וַוייל אַסַאךְ מָאל בֶּעהְט מֶען בַּיי מֶענְטְשְׁן צְדָקָה אוּן זֵיי גֶעבְּן נִישְׁט, קֶען מֶען וֶוערְן בְּרוֹגֶז, הָאט עֶר זֵיי אָנְגֶעוָוארֶענְט אַז זֵיי זָאלְן נִישְׁט פַיינְט הָאבְּן קַיין אִידְן, נָאר דַן זַיין יֶעדְן לְכַף זְכוּת.

אוּן אֲפִילוּ וֶוען מֶען גֵייט נָאךְ גֶעלְט אוּן מֶען אִיז נִישְׁט מַצְלִיחַ טָאר מֶען נִישְׁט וֶוערְן צוּפַאלְן פוּן דֶעם, נָאר פְּרוּבִּירְן נָאכְאַמָאל אוּן נָאכְאַמָאל בִּיז מֶען וֶועט מַצְלִיחַ זַיין. בַּיים הֵיילִיגְן צַדִיק רֶבִּי מֹשֶׁה לֵייבּ סַאסוּבֶער זי"עַ הָאט פַּאסִירְט אַן אִינְטֶערֶעסַאנְטֶע מַעֲשֶׂה אִין דֶעם עִנְיָן.

וִוי בַּאקַאנְט פְלֶעגְט דֶער צַדִיק אַסַאךְ עוֹסֵק זַיין אִין דִי מִצְוָה פוּן פִּדְיוֹן שְׁבוּיִים, עֶר פְלֶעגְט אַסַאךְ אַרוּם פָארְן פוּן לַאנְד צוּ לַאנְד אוּן פוּן שְׁטָאט צוּ שְׁטָאט צוּזַאם צוּ נֶעמֶען גֶעלְט פַאר פִּדְיוֹן שְׁבוּיִים, דָאס אִיז גֶעוֶוען זַיין בַּאלִיבְּטֶע מִצְוָה, אֵיינְמָאל, נָאךְ זַייעֶנְדִיג אַ יוּנְגֶערְמַאן, אִיז עֶר אַרוּם גֶעגַאנְגֶען נָאךְ גֶעלְט צוּזַאם נֶעמֶען צְדָקָה פַאר פִּדְיוֹן שְׁבוּיִים, אָבֶּער עֶר הָאט נִישְׁט מַצְלִיחַ גֶעוֶוען, עֶר הָאט נִישְׁט גֶעמַאכְט קַיין גֶעלְט, אוּן עֶר אִיז גֶעוֶוען זֵייעֶר צוּבְּרָאכְן דֶערְפוּן, עֶר הָאט אָפְּגֶעמַאכְט אַז עֶס אִיז אַ שָׁאד צוּ פַארְבְּרֶענְגֶען צַייט מִיט גֵיין נָאךְ

המשך בדף ג

שִׂיחוֹת מוֹהַרָא"שׁ

גֶעלְט, עֶר קֶען דָאךְ אִין דִי צַייט זִיצְן אוּן לֶערְנֶען, עוֹסֵק זַיין בַּתּוֹרָה וּתְפִלָּה אוּן דִינֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן. עֶר הָאט טַאקֶע אַזוֹי גֶעטוּהן, עֶר הָאט אָפְּגֶעלָאזְט דָאס גֵיין נָאךְ צְדָקָה, אוּן עֶר הָאט זִיךְ אַיינְגֶעשְׁפַּארְט בַּיי זִיךְ אִין שְׁטוּבּ אוּן זִיךְ גֶעזֶעצְט לֶערְנֶען.

אִינְמִיטְן לֶערְנֶען הֶערְט עֶר וִוי אִינְדְרוֹיסְן טוּט זִיךְ קוֹלוֹת אוּן גֶעשְׁרֵייעֶן, עֶר אִיז גְלַייךְ גֶעלָאפְן צוּ דִי טִיר צוּ זֶעהן וָואס עֶס גֵייט פָּאר, הָאט עֶר גֶעזֶעהן וִוי מֶען פִירְט אַ אִיד צוּגֶעבִּינְדֶען מִיט אַייזֶענֶע קֵייטְן, אוּן מֶען שְׁלָאגְט אִים אָן מִיט רְצִיחָה, אוּן מֶען פִירְט אִים אִין תְּפִיסָה אַרַיין.

רֶבִּי מֹשֶׁה לֵייבּ סַאסוּבֶער אִיז גְלַייךְ אַרוֹיס גֶעלָאפְן אוּן עֶר הָאט גֶעפְרֶעגְט דִי פָּאלִיצַיי וָואס הָאבְּן גֶעשְׁלֶעפְּט דֶעם אִיד, "וואוּ אַהִין פִירְט אִיר אִים? וָואס הָאט עֶר גֶעזִינְדִיגְט?" הָאט מֶען אִים גֶעזָאגְט אַז מֶען הָאט גֶעכַאפְּט דֶעם אִיד בַּיי גְנֵיבָה, עֶר הָאט גֶע'גַנְב'ט, אוּן דֶערְפַאר פִירְט מֶען אִים אִין תְּפִיסָה אַרַיין.

וֶוען דֶער צַדִיק הָאט דָאס גֶעהֶערְט הָאט עֶר זַייעֶר רַחֲמָנוּת בַּאקוּמֶען אוֹיף דֶעם אִיד, אוּן עֶר אִיז גֶעלָאפְן אִין גֶערִיכְט אוּן זִיךְ גֶעבֶּעטְן אַז מֶען זָאל דֶעם אִיד צוּרוּה לָאזְן, אוּן עֶר אִיז גְרֵייט צוּ בַּאצָאלְן אַלֶעס וָואס יֶענֶער הָאט גֶע'גַנְב'ט. עֶס אִיז גֶעוֶוען אַ גְרוֹיסֶער סְכוּם, אָבֶּער דֶער צַדִיק אִיז גְלַייךְ אַרוּם גֶעלָאפְן צוּזַאמְנֶעמֶען גֶעלְט, עֶר הָאט צוּזַאמְגֶעשְׁטֶעלְט דָאס גַאנְצֶע גֶעלְט, אוּן עֶר הָאט עֶס גֶעגֶעבְּן פַארְן רִיכְטֶער, אוּן אַזוֹי הָאט מֶען אַרוֹיס גֶעלָאזְט דֶעם אִיד אוֹיף דֶער פְרֵיי.

וֶוען עֶר אִיז אַרוֹיס פְרֵיי, הָאט דֶער צַדִיק אָנְגֶעהוֹיבְּן זָאגְן מוּסָר פַאר דֶעם אִיד: "זֶעה אָפְּצוּלָאזְן דַיינֶע שְׁלֶעכְטֶע מַעֲשִׂים, הָאט זִיךְ דֶען דִיר גֶעלוּינְט דִי גְנֵיבָה? מֶען הָאט דִיר דָאךְ אָנְגֶעהַאקְט דִי בֵּיינֶער, קוּים וָואס דוּ בִּיזְט אַרוֹיס לֶעבֶּעדִיג, פַארְוָואס פֶעלְט דִיר אוֹיס דִי שְׁלֶעכְטֶע מַעֲשִׂים?" דֶער אִיד הָאט אָבֶּער צוּרִיק גֶעזָאגְט: "וָואס אִיז שׁוֹין גֶעשֶׁעהן אַז מֶען הָאט מִיר דָאס מָאל גֶעכַאפְּט? דָאס מָאל אִיז מִיר עֶס נִישְׁט גֶעלוּנְגֶען, וֶועל אִיךְ פְּרוּבִּירְן נָאךְ אַמָאל, וֶועגְן אֵיין מָאל וָואס אִיךְ הָאבּ נִישְׁט מַצְלִיחַ גֶעוֶוען זָאל אִיךְ אִינְגַאנְצְן אוֹיפְגֶעבְּן?"...

דֶער צַדִיק רֶבִּי מֹשֶׁה לֵייבּ זי"ע אִיז זַייעֶר נִתְעוֹרֵר גֶעוָוארְן פוּן דִי וֶוערְטֶער, "דָאס אִיז דָאךְ מַמָשׁ פוּן הִימְל פַאר מִיר גֶעזָאגְט גֶעוָוארְן, וַוייל אִיךְ הָאבּ אֵיינְמָאל נִישְׁט מַצְלִיחַ גֶעוֶוען מִיטְן גֵיין נָאךְ צְדָקָה, זָאל אִיךְ אַלֶעס אָפְּלָאזְן?!" אוּן עֶר הָאט זִיךְ טַאקֶע פוּן פְרִישׁ גֶעשְׁטַארְקְט, אוּן וַוייטֶער אָנְגֶעהוֹיבְּן גֵיין נָאךְ גֶעלְט פַאר פִּדְיוֹן שְׁבוּיִים, עֶר הָאט זִיךְ וַוייטֶער מוֹסֵר נֶפֶשׁ גֶעוֶוען אַרוֹיס צוּ נֶעמֶען אִידְן פוּן תְּפִיסָה, אוּן דָאס אִיז שׁוֹין גֶעבְּלִיבְּן זַיין מִצְוָה אִין וָואס עֶר הָאט עוֹסֵק גֶעוֶוען זַיין גַאנְץ לֶעבְּן.

זֶעהט מֶען פוּן דִי מַעֲשֶׂה אַז מֶען טָאר קֵיינְמָאל נִישְׁט אוֹיפְגֶעבְּן, אֲפִילוּ וֶוען מֶען אִיז גֶעגַאנְגֶען נָאךְ גֶעלְט אוּן מֶען הָאט נִישְׁט מַצְלִיחַ גֶעוֶוען, זָאל מֶען נִישְׁט אוֹיפְגֶעבְּן, נָאר וַוייטֶער מַמְשִׁיךְ זַיין, אוּן דִי שְׂכַר אוֹיף דֶעם אִיז אָן אַ שִׁיעוּר.

רוּחְנִיוּת'דִיגֶע צְדָקָה

אוּן דִי זֶעלְבֶּע אִיז אוֹיךְ מִיט רוּחְנִיוּת'דִיגֶע צְדָקָה, דִי גְרֶעסְטֶע צְדָקָה אִיז וֶוען מֶען אִיז מְחַזֵק אַ אִיד, אַז עֶר זָאל וַוייטֶער אָנְגֵיין אוּן דִינֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אָבֶּער אַסַאךְ מָאל וֶוען מֶען אִיז מְחַזֵק אִידְן זֶעהט אוֹיס וִוי מֶען אִיז נִישְׁט מַצְלִיחַ, טָאר מֶען אָבֶּער נִישְׁט אוֹיפְגֶעבְּן, נָאר וַוייטֶער מְחַזֵק זַיין אִידְן, וְסוֹף הַכָּבוֹד לָבוֹא.

וואוֹיל אִיז דֶעם וָואס אִיז זוֹכֶה צוּ גֶעבְּן צְדָקָה, סֵיי בְּגַשְׁמִיוּת צוּ הֶעלְפְן אָרִימֶעלַייט, אוּן סֵיי בְּרוּחֲנִיוּת צוּ מְחַזֵק זַיין אִידְן, וֶועט עֶר זִיכֶער זוֹכֶה זַיין צוּ אַלֶעס גוּטְס, וואוֹיל אִיז אִים אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן וואוֹיל אִיז אִים אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט.

(שִׂיחוֹת מוֹהַרָא"שׁ חֵלֶק ה' עֶרֶךְ צְדָקָה)

אִיךְ וִויל שׁוֹין זַיין וואוֹיל

עֶס פְלֶעגְט זַיין דֶער סֵדֶר בַּיים הֵיילִיגְן צַאנְזֶער רָב זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, אַז פַאר סוּכּוֹת פְלֶעגְט מֶען אִים בְּרֶענְגֶען צְוֵויי קֶעסְטְלֶעךְ פוּן דִי שֶׁענְסְטֶע אֶתְרוֹגִים עֶר זָאל זִיךְ אוֹיסְקְלוֹיבְּן פַאר זִיךְ, אוּן עֶס זָאל זַיין גֶענוּג אוֹיךְ פַאר זַיינֶע קִינְדֶער אוּן אֵיינִיקְלֶעךְ, אוּן דֶער הֵיילִיגֶער צַאנְזֶער רָב הָאט אָנְגֶעוָוארֶענְט: קֵיינֶער זָאל נִישְׁט אוֹיפְמַאכְן דִי קֶעסְטְלֶעךְ פוּן דִי אֶתְרוֹגִים בִּיז וִוילַאנְג עֶר קְלוֹיבְּט זִיךְ אוֹיס אַן אֶתְרוֹג, נָאכְדֶעם קֶענֶען שׁוֹין דִי קִינְדֶער אוּן אֵיינִיקְלֶעךְ אוֹיךְ נֶעמֶען. הָאט זִיךְ אֵיינֶער פוּן דִי אֵיינִיקְלֶעךְ גֶעמַאכְט אַ חֶשְׁבּוֹן: מִן הַסְתָּם וֶועל אִיךְ זַיין דֶער לֶעצְטֶער צוּ קֶענֶען קְלוֹיבְּן אוּן מֶען וֶועט מִיר אִיבֶּערְלָאזְן דֶעם שְׁוַואכְסְטְן אֶתְרוֹג, אִיז עֶר גֶעגַאנְגֶען שְׁטִילֶערְהֵייט אוּן אוֹיפְגֶעמַאכְט אֵיין קֶעסְטְל אוּן אַרוֹיסְגֶענוּמֶען אַ אֶתְרוֹג אוּן דָאס צוּרִיק פַארְמַאכְט. נָאכְדֶעם וֶוען מֶען הָאט גֶעבְּרֶענְגְט פַארְן הֵיילִיגְן צַאנְזֶער רָב דִי אֶתְרוֹגִים, אוּן עֶר הָאט בַּאמֶערְקְט אַז אֵיינֶער הָאט דָאס שׁוֹין אָנְגֶערִירְט, הָאט עֶר זִיךְ גֶערֶעגְט: וֶוער הָאט דָא אָנְגֶערִירְט?! פַארְשְׁטֵייט זִיךְ אַז דֶער הֵיילִיגֶער צַאנְזֶער רָב הָאט אַוַודַאי גֶעוואוּסְט וֶועלְכֶער אֵיינִיקְל דָאס אִיז גֶעוֶוען, אוּן עֶר הָאט נִישְׁט גֶעוָואלְט רֶעדְן מִיט אִים, אוּן עֶר הָאט אִים מְרַחֵק גֶעוֶוען.

מֶען הַאלְט שׁוֹין עֶרֶב סוּכּוֹת נָאכְמִיטָאג, וָואס וִוי בַּאוִוּסְט פְלֶעגְט דֶעמָאלְטְס דֶער הֵיילִיגֶער צַאנְזֶער רָב טֵיילְן אוֹיסְטֶערְלִישׁ אַסַאךְ צְדָקָה, וָואס עֶר הָאט נָאר גֶעהַאט, אָבֶּער אוֹיף דֶעם אֵיינִיקְל הָאט עֶר נִישְׁט גֶעוָואלְט קוּקְן, פַארְשְׁטֵייט זִיךְ אַז עֶר הָאט שׁוֹין גוּט חֲרָטָה גֶעהַאט אוֹיף דֶעם וָואס עֶר הָאט גֶעטוּעֶן, אִיז עֶר אַרַיין גֶעקוּמֶען צוּם זֵיידְן אוּן אוֹיסְגֶעזָאגְט דֶעם אֱמֶת: זֵיידֶע! אִיךְ הָאבּ עֶס גֶענוּמֶען, אוּן אִיךְ וִויל שׁוֹין זַיין וואוֹיל. זָאגְט דֶער צַאנְזֶער רָב: אַזוֹי! דוּ וִוילְסְט שׁוֹין זַיין וואוֹיל?! אִיךְ וִויל שׁוֹין אוֹיךְ זַיין וואוֹיל! לָאמִיר בֵּיידֶע זַיין וואוֹיל אוּן דֶער בַּאשֶׁעפֶער וֶועט אוּנְז בֵּיידֶע מוֹחֵל זַיין.

עַל אַחַת כַּמָה וְכַמָה וֶוען אַ אִיד קוּמְט צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן זָאגְט: רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! אִיךְ בִּין דוּרְכְגֶעפַאלְן מִיט גְרָאבֶּע עֲבֵירוֹת, אָבֶּער אִיךְ וֶועל שׁוֹין זַיין וואוֹיל, אִיךְ וֶועל דָאס שׁוֹין מֶער נִישְׁט טוּהְן, אוּן אֲפִילוּ אִיךְ הָאבּ דִיר שׁוֹין אַסַאךְ מָאל צוּגֶעזָאגְט, אוּן אִיךְ בִּין לֵיידֶער נָאכְאַמָאל דוּרְכְגֶעפַאלְן, וִויל אִיךְ נָאכְאַמָאל תְּשׁוּבָה טוּהְן וְכוּ'. אִיז אַוַודַאי אַז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער נֶעמְט אָן זַיין תְּשׁוּבָה, אוּן עֶר אִיז אִים מוֹחֵל אוֹיף אַלֶעס; וַוייל דָאס אִיז דֶער עִיקָר מַעֲלָה פוּן אַ אִיד אוֹיף דֶער וֶועלְט, אַז עֶר טוּט תְּשׁוּבָה, אוּן עֶר דֶערְהַאלְט זִיךְ.

(קוּנְטְרֵס 'עֶס וֶועט דִיר נָאךְ לֶעכְטִיג וֶוערְן')

מִילֵי דְאָבוֹת

פֶּערְל וֶוערְטֶער אוֹיף פִּרְקֵי אָבוֹת

דִי וֶוערְטֶער רֶעדְן אוֹיף צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן

שָׁנוּ חֲכָמִים בִּלְשׁוֹן הַמִּשְׁנָה, בָּרוּךְ שֶׁבָּחַר בָּהֶם וּבְמִשְׁנָתָם

דֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן ה') אַז וֶוען עֶס אִיז דָא אַ שְׁלֶעכְטֶע גְזַר דִין, דַארְף מֶען מַלְבִּישׁ זַיין דִי תְּפִלָּה אִין אַ מַאֲמַר, דָאס מֵיינְט אַז דֶער צַדִיק רֶעדְט צוּ מֶענְטְשְׁן, אָבֶּער אִין דִי זֶעלְבֶּע צַייט הָאט עֶר אִינְזִין אַז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶערְן וָואס עֶר רֶעדְט, אוּן עֶר זָאל אָנְנֶעמֶען דִי בַּאהַאלְטֶענֶע תְּפִלָּה.

דָאס זָאגְט דֶער תַּנָא, שָׁנוּ חֲכָמִים בִּלְשׁוֹן הַמִּשְׁנָה, דִי חֲכָמִים רֶעדְן מִיט אַ טָאפְּלְט לָשׁוֹן, פַאר מֶענְטְשְׁן זֶעהְט אוֹיס וִוי עֶר שְׁמוּעֶסְט סְתָם אַזוֹי זַאכְן, אָבֶּער בֶּאֱמֶת אִיז אִין דִי וֶוערְטֶער בַּאהַאלְטְן אַ תְּפִלָּה צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן.

(בְּרִית אָבוֹת, פֶּרֶק ו')

***

רֶעדְן וִוי וֵויינִיגֶער

וְהַתּוֹרָה נִקְנֵית בְּמ"ח דְבָרִים.. הָעוֹשֶׂה סְיָג לִדְבָרָיו.

דָאס אִיז אַ גֶעוַואלְדִיגֶע יְסוֹד בִּכְלַל אִינֶעם גַאנְצְן לֶעבְּן צוּ רֶעדְן וִוי וֵויינִיגֶער, אַלֶעס וָואס אַ מֶענְטְשׁ לַיידְט קוּמְט נָאר וַוייל עֶר הָאט אַ לוֹיז מוֹיל אוּן עֶר רֶעדְט וָואס עֶר דַארְף נִישְׁט, וָואס דָאס דְרֵייט אִים אַרַיין אִין אַלֶע צָרוֹת, עֶס אִיז דָא אַ מַאֲמַר הֶחָכָם "וִוי לַאנְג דוּ הָאסְט נָאכְנִישְׁט אַרוֹיסְגֶעזָאגְט דֶעם וָוארְט - בִּיזְטוּ בַּעַל הַבַּיִת אוֹיף דִי וָוארְט, אָבֶּער אֵיינְמָאל דוּ הָאסְט שׁוֹין אַרוֹיס גֶעזָאגְט דִי וָוארְט - אִיז דִי וָוארְט בַּעַל הַבַּיִת אוֹיף דִיר", אוּן דֶערְפַאר וֶוען אַ מֶענְטְשׁ הִיט זִיךְ דָאס מוֹיל, עֶר רֶעדְט וִוי וֵויינִיגֶער, שְׁפָּארְט עֶר זִיךְ אֵיין אַסַאךְ צָרוֹת אוּן יִסוּרִים.

דָאס אִיז בִּכְלַל אַן עֵצָה אִין לֶעבְּן, אָבֶּער נָאךְ אַסַאךְ מֶער קוּמְט דָאס צוּנִיץ בַּיים לֶערְנֶען תּוֹרָה, וֶוען אַ מֶענְטְשׁ זֶעהְט אַז עֶס גֵייט אִים אַרִיבֶּער דִי טֶעג אוּן יָארְן מִיט גָארְנִישְׁט, עֶר פַארְבְּרֶענְגְט דִי צַייט אוּן עֶר לֶערְנְט נִישְׁט קַיין תּוֹרָה, בִּיז עֶר הֶערְט פוּנֶעם סֵדֶר דֶרֶךְ הַלִימוּד פוּנֶעם רֶבִּי'ן אַז אֲפִילוּ מֶען קֶען לֶערְנֶען אֲפִילוּ וֶוען מֶען פַארְשְׁטֵייט נִישְׁט, אוּן אֲפִילוּ וֶוען מֶען גֶעדֶענְקְט נִישְׁט וָואס מֶען הָאט גֶעלֶערְנְט, מֶען דַארְף בְּלוֹיז זָאגְן דִי וֶוערְטֶער פוּן דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה, אוּן דָאס בְּרֶענְגְט אַרַיין אִינֶעם מֶענְטְשׁ אַ שְׁטַארְקֶע לִיבְּשַׁאפְט צוּ דִי תּוֹרָה אַז עֶר זָאל שְׁטֶענְדִיג וֶועלְן לֶערְנֶען, אוּן קֵיינְמָאל נִישְׁט אָפְּלָאזְן דִי תּוֹרָה.

אָבֶּער דַאן קוּמְט אָן דֶער יֵצֶר הָרַע, פַארְשְׁטֶעלְט אִין אַ שְׁלֶעכְטֶער מֶענְטְשׁ, וָואס פַארְגִינְט נִישְׁט אַז דֶער מֶענְטְשׁ זָאל זוֹכֶה זַיין צוּ לֶערְנֶען תּוֹרָה, אוּן עֶר הֵייבְּט אָן מְשׁוּגֶע צוּ מַאכְן, "דָאס אִיז נִישְׁט דִי רִיכְטִיגֶע וֶועג פוּן לֶערְנֶען, דָאס הֵייסְט נִישְׁט גֶעלֶערְנְט, דוּ קֶענְסְט דָאךְ אִין דִי צַייט עֶנְדֶערְשׁ לֶערְנֶען גֶעהֶערִיג" א.א.וו. מִיט טַעֲנוֹת וּמַעֲנוֹת, אַלֶעס מִיטְן אֵיינֶעם צִיהל אַז דֶער מֶענְטְשׁ זָאל צוּמַאכְן דֶעם סֵפֶר אוּן אוֹיפְהֶערְן צוּ לֶערְנֶען.

דֶערְפַאר זָאגְט אוּנְז דֶער תַּנָא אַז אֵיינְס פוּן דִי קִנְיָנֵי הַתּוֹרָה אִיז וְהָעוֹשֶׂה סְיָג לִדְבָרָיו, נִישְׁט אַרַיין צוּ גֵיין אִין קַיין טַעֲנָה'רַייעְן מִיט קֵיינֶעם נִישְׁט, יֶענֶער זָאל זָאגְן וָואס עֶר וִויל, אָבֶּער דוּ גֶעדֶענְק וִויפִיל דוּ הָאסְט גֶעלֶערְנְט פַארְן דֶרֶךְ הַלִימוּד, אוּן וִויפִיל דוּ בִּיזְט זוֹכֶה צוּ לֶערְנֶען מִיטְן דֶרֶךְ הַלִימוּד, אוּן דָאס זָאל דִיר גֶעבְּן דִי חִיזוּק וַוייטֶער אָנְצוּגֵיין אוּן זִיךְ נִישְׁט דֶערְשְׁרֶעקְן פוּן קֵיינֶעם.

(בְּרִית אָבוֹת, פֶּרֶק ו', מִשְׁנָה ו')

נייעס אינערהאלב מוסדותינו הק'

~~~

מען פארט ארויס אין "מחנה תפארת התורה"

אזוי ווי אלע יארן וועלן די בחורים דאס יאר אויך ארויספארן אין קעמפ צו וויילן אויף די זומער וואכן, ווייט אוועק פון די שטאט, ווי זיי וועלן אויסניצן די טעג פון זומער מיט תורה און עבודה, אפגעזונדערט פון די אלע שטאטישע פראבלעמען, און זיך קונה זיין אסאך גוטע זאכן.

די זומער וואכן זענען די בעסטע הכנה צו די הייליגע טעג, מען פארברענגט אין קעמפ נאר מיט דיביימער און הימל און מיטן אייבערשטן, עס איז גארנישט דא פאר די אויגן, נאר זיך קונה צו זיין תורה ויראת שמים, און מיט דעם צוגיין צום ראש השנה, דער יום הדין, מיט די אלע גוטע זאכן וואס מען האט זיך איינגעקויפט אינעם זומער.

נאך זומער וועלן אלע בחורים פארן אינאיינעם מיטן אייבערשטנ'ס הילף אויף ראש השנה אין אומן, אזוי ווי די לעצטיגע יארן וואס אלע בחורים פארן אינאיינעם מיטן ראש הישיבה, און רעכטן אפ דעם יום טוב אין אומן די תפלות און די סעודות בדיבוק חברים.

מיטן אייבערשטנ'ס הילף וועט דער זומער אויך זיין א גרויסע סוקסעס, אזוי ווי אין די פארגאנגענע יארן, און זיך אנשעפן פילע הויפענעס מיט תורה ויראה.

ההרים והגבעות יפצחו לפניכם רנה!

הגליון הזה נתנדב לזכות

מו"ה **אשר זעליג בן אסתר** הי"ו

ויה"ר שיתברך מפי א-ל עליון בבני חיי ומזוני רויחא בשפע ובניקל, ובכל אשר יפנה יצליח.

ולע"נ

ר' **אברהם יוסף** בן ר' **שמשון** ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה.

סימן טוב ומזל טוב

מיר וואונטשן א הארציגע מזל טוב פאר

מו"ה **ישראל קרויס** הי"ו

צו זיין שמחת החתונה למזל טוב

דער אייבערשטער זאל העלפן אז עס זאל זיין א קשר של קימא און א בנין עדי עד דורות ישרים ומבורכים, אמן

ספרי ברסלב

מיט פרייד ווילן מיר מעלדן אז מיטן אייבערשטנ'ס הילף איז דא צו באקומען ביי אונז אלע ספרי ברסלב

27 Skillman St.

אדער רופט **347-977-7994**

קול ברסלב

מען קען הערן שיעורים פון כ"ק מוהרא"ש שליט"א

אויך קען מען מיטהאלטן יעדע וואך דעם שיעור מיט א לייוו הוק-אפ

212-444-9191

צו באקומען דעם גליון יעדע וואך אויף אימעיל, ווי אויך צו אדווערטייזן אינעם גליון פארבינט אייך צו: Breslevcenter@gmail.com
~~~